Rotterdamsch Leeskabinet

JAARVERSLAG 2019

Verslag van de Hoofdcommissie van de Vereniging Rotterdamsch Leeskabinet, uitgebracht aan de Algemene Ledenvergadering, 5 november 2020

Feiten & Cijfers

- Nieuwe beleidsnota 2019-2024
- Accenten op erfgoedcollectie en band met stad Rotterdam
- Nieuw organisatieplan Universiteitsbibliotheek
- Bijna 1.200 nieuwe boeken aangeschaft
- Ongeveer 100 nieuwe titels collectie *Grenzeloos Lezen*
- Geschonken: ruim 500 boeken, door particulieren en organisaties
- Geschonken: 12 boeken bibliotheek Elie van Rijckevorsel, met opdrachten
- Geschonken: zeldzaam grammofoonplaatje Drs. P
- Leeskabinet verbouwd: leestafels en nieuw meubilair
- Nieuwe collectie in leeskabinet: Literair Rotterdam
- Vier vitrinepresentaties
- Ruim 10.000 boeken uitgeleend
- Bijna 300 boeken uitgeleend via 'interbibliothecair leenverkeer'
- Helft uitleningen naar leden, andere helft studenten en medewerkers EUR
- 11 lezingen georganiseerd, 1 boekenmarkt en 1 toneelstuk
- Lezingen trokken samen meer dan 1.000 bezoekers
- Nieuw: 2 leesclubs georganiseerd
- Boekenmarkt bracht € 1.350 op
- Lezingen over 'Verborgen schatten van het Leeskabinet'
- Samengewerkt met o.a. Boek&Meester, tijdschrift *Awater*, boekhandels Van Gennep en Amesz, Faculteit Rechten, uitgeverij Ad. Donker
- Aantal leden gelijk gebleven: bijna 1.200
- Een derde van de nieuwe leden is 40 jaar of jonger
- 7 nieuwsbrieven gestuurd naar bijna 1.000 adressen
- Nieuwe boekenleggers en banieren
- Initiatief 'Rotterdam Boekenstad': promotie Rotterdams boekenerfgoed
- Koninklijke onderscheidingen voor voorzitter H.E.M. Vrolijk en secretaris/penningmeester J. de Muinck Keizer
- Cultuurpenning Rotterdam voor bestuurslid B. Kwakman

Inleiding

Het Rotterdamsch Leeskabinet heeft een druk jaar achter de rug. In het voorjaar is de nota voor de nieuwe beleidsperiode 2019 tot 2024 tot stand gekomen en door de ledenvergadering vastgesteld. In deze periode liggen accenten op de erfgoedcollectie van het RLK en op het versterken van de band met de stad.
Ook organisatorisch zijn er belangrijke ontwikkelingen geweest: in 2019 kreeg de uitvoering van de dienstverlening aan de leden door het publieksteam van de Universiteitsbibliotheek (UB) verder vorm. In het laatste kwartaal zorgde een herschikking in de organisatie van de UB voor een andere positie van het RLK en van een deel van de medewerkers in het geheel.
Meer in het oog springend waren de vele activiteiten die het Leeskabinet ontplooide: maar liefst 11 lezingen werden georganiseerd, die zich bovendien in een grote belangstelling mochten verheugen. Deze lezingen zijn een kernactiviteit van het Leeskabinet, primair bedoeld voor de leden, maar ze versterken tegelijkertijd onze positie als culturele organisatie in de stad Rotterdam. Datzelfde geldt voor 'Rotterdam Boekenstad', een nog pril initiatief om de zichtbaarheid van de Rotterdamse boeken-erfgoedinstellingen te vergroten.
Ondertussen was er ook veel 'ongoing business': de aankoop en verwerking van nieuwe boeken, goed gevulde leestafels, diverse schenkingen, een groot aantal uitleningen, een actieve werving van nieuwe leden, waardoor het ledental stabiel bleef.

Alle afbeeldingen, tenzij anders vermeld, © Arie Kers

1. Beleid

Op 22 mei 2019 werd door de ledenvergadering de nieuwe beleidsnota voor de periode 2019 tot 2024 vastgesteld.[1] De nota geeft de visie van de Hoofdcommissie weer en kwam tot stand in samenspraak met de bibliothecaris en het MT van de Universiteitsbibliotheek.

De missie van het RLK werd als volgt geformuleerd:

Door het vormen en onderhouden van een brede geesteswetenschappelijke en literaire collectie en door het organiseren van lezingen vervult het Rotterdamsch Leeskabinet een maatschappelijk relevante functie, in het bijzonder in de Rotterdamse samenleving. Het Bildungs-*ideaal is daarbij sinds de oprichting in 1859 leidend. Het Rotterdamsch Leeskabinet speelt tevens een rol als erfgoed- en onderzoeksbibliotheek voor de EUR en voor belangstellenden van buiten en levert een bijdrage aan het beheer en behoud van erfgoed van de stad Rotterdam. Het Leeskabinet heeft een groot netwerk in de Rotterdamse gemeenschap en draagt daardoor bij aan de verankering van de Universiteitsbibliotheek in de stad.*

In deze periode zullen accenten worden gelegd op de collectie als erfgoedcollectie en de band met de stad, o.a. via een actief lezingenprogramma. De beleidsnota constateert dat een injectie op het gebied van communicatie noodzakelijk is om de zichtbaarheid en het gebruik te bevorderen. Het RLK wil een aantrekkelijk fysiek en digitaal platform blijven bieden aan de gebruikers. Het RLK en de bibliothecaris spelen tevens een rol bij het toegankelijk maken van het erfgoed van de UB en de universiteit.

Organisatieverandering

Per 2 september 2019 is de organisatiestructuur van de Universiteitsbibliotheek aangepast. Deze aanpassing, die na een proefperiode per 1 januari 2020 formeel vastgelegd werd, heeft voor het RLK een aantal veranderingen tot gevolg gehad. De nieuwe organisatie is beschreven in een Organisatieplan Universiteitsbibliotheek.[2] De Hoofdcommissie heeft verschillende besprekingen gevoerd met de bibliothecaris van de UB Matthijs van Otegem, om de positie van het RLK en zijn bibliothecaris binnen de organisatie op voor beide partijen bevredigende wijze vast te leggen.

Na de proefperiode sinds september, is het RLK vanaf 1 januari 2020 geen aparte afdeling meer van de UB, maar valt het in zijn geheel onder de afdeling Collecties. De bibliothecaris RLK maakt derhalve geen deel meer uit van het MT van de UB. Een deel van de werkzaamheden van het RLK (catalogiseren/registratie) is ondergebracht in het team Registratie, waarvan Elsa Valente teamleider is geworden. Het hoofd van de afdeling Collecties is de leidinggevende van de medewerkers en de bibliothecaris van het RLK. De bibliothecaris RLK stuurt wel de medewerkers die primair werken voor het RLK aan. De bibliothecaris RLK is tevens aangesteld als conservator erfgoed (zoals daarvoor programmamanager erfgoed).

Met name het terugtreden van Elsa Valente als coördinator back office heeft ertoe geleid dat enkele taken, vooral op het financiële vlak, anders moeten worden georganiseerd. Deels zijn deze taken belegd bij Anette Barreto, deels bij Roman Koot. De verandering betekent de facto een volgende stap in het proces van integratie van de front- en backoffice taken van het RLK in de organisatie van de UB.

---

[1] *Beleidsnota 2019-2024 Rotterdamsch Leeskabinet*, versie 1.0, mei 2019: https://www.eur.nl/sites/corporate/files/2019-05/RLK_Beleidsnota_2019_2024.pdf

[2] *Universiteitsbibliotheek: organisatieplan 2019*.

2. Collectie

Acquisitie en catalogisering

In 2019 werden in totaal 1.730 nieuwe boeken aan de collectie toegevoegd. Het aantal aankopen bedroeg 1.191, het aantal schenkingen 539. Daarnaast werden nog eens 417 titels uit de oude collectie in de bibliotheekcatalogus beschreven. In totaal groeide de collectie daarmee met 2.147 titels.
Voor de collectie Grenzeloos Lezen werden 92 nieuwe titels ingewerkt. Zie voor meer details bijlage 2.
De daling in het aantal aangeschafte boeken (in 2018 nog 1.450 titels) is te wijten aan de verhoging van de BTW van 6 naar 9% op o.a. boeken, die in januari inging. Bij ongeveer gelijkblijvende inkomsten konden er minder boeken worden aangeschaft. Ook de kosten van de tijdschriftabonnementen zijn wederom met enkele procenten gestegen. Daar staat tegenover dat enkele abonnementen op niet of minder gebruikte tijdschriften werden beëindigd.
In beperkte mate werden antiquarische aankopen gedaan, veelal publicaties voor de collecties Rotterdam en Grenzeloos Lezen. Om hiaten op te vullen werken we samen met enkele antiquariaten, zoals Looijestijn uit Rotterdam, die gericht aanbiedingen kunnen doen.

Schenkingen

Er werden ook weer geschenken aanvaard van leden, particulieren en instellingen (zie bijlage 7). Een Rotterdamse particulier schonk het RLK een waardevolle collectie boeken op het gebied van geschiedenis, kunst en literatuur.
Uit de voormalige huisvesting van het RLK, Parklaan 3, kwamen 26 oude drukken, behorende tot de bibliotheek van Elie van Rijckevorsel. Enkele daarvan bevatten opdrachten van zijn grootouders en van zijn onderwijzer.
In september werd een EP'tje met liedjes van en door Heinz Polzer (Drs. P) geschonken. Het is een zeer zeldzaam plaatje dat in 1958 door het Rotterdams Studenten Corps werd uitgegeven.
Het RLK mocht wederom een keuze maken uit de bewijsexemplaren die de Stichting Volkskracht (incl. de Jurriaanse Stichting) had ontvangen.

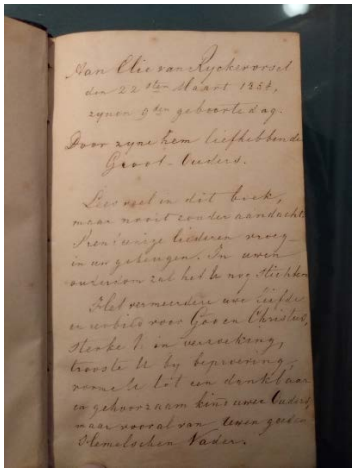

Opdracht grootouders Elie van Rijckevorsel, 1854. Schenking Erasmusstichting

Grammofoonplaatje Drs. P, uitgebracht door het Rotterdams Studenten Corps, 1958. Schenking E. van Herwijnen

Een belangrijke schenking, die in 2019 werd voorbereid en begin 2020 zijn beslag zal krijgen, is die van het Fonds Boogaerdt. Gedurende vele tientallen jaren is door een antiquaar het vrijwel volledige fonds van de uitgever Meindert Boogaerdt gereconstrueerd en bijeengebracht. Boogaerdt was een Rotterdamse uitgever die tussen 1904 en 1912 een veelzijdig fonds op de markt bracht, variërend van literaire werken tot reisgidsen, tijdschriften en een handleiding voor de belastingbetaler. De boeken worden aangevuld met een groot aantal dossiers over de uitgaven en de uitgeversactiviteiten. De schenking betekent een belangrijke versterking van de Rotterdam collectie van het RLK.

Collectiebeheer

De sanering van de collectie in het verouderde tijdschriftenmagazijn werd in 2019 voortgezet: schenkingen uit het verleden zijn geaccepteerd dan wel afgestoten, zowel monografische als seriële publicaties. Uit de collectie van het RLK is een beperkt aantal titels verwijderd. Ruim de helft van de banden is intussen verplaatst naar een beter geoutilleerd magazijn, de rest volgt begin 2020.
Bijzondere collectie: na vaststelling van het beleidsplan zijn de inspanningen opgevoerd om bijzondere boeken uit het reguliere magazijn te signaleren en te verplaatsen naar het Specifiek magazijn. Dat geldt in het bijzonder voor de boeken uit de bibliotheek van Elie van Rijckevorsel.
Conservering: een boekbinder maakte op ons verzoek speciale omslagdozen voor enkele bijzonder kwetsbare boeken (daaronder een uniek handgeschreven, in slangenleer gebonden herdenkingsboek uit 1907 met originele foto’s uit Sumatra). Er werden zuurvrije omslagen, mapjes en dozen aangeschaft ter bescherming van kwetsbare publicaties.

3. Dienstverlening

Leeszaal

Het leeskabinet werd in januari 2019 verbouwd: met architect Jef van der Putte werd een nieuwe indeling gemaakt, waarbij de leestafel met nieuwe boeken naar twee speciaal ontworpen tafels ín de houten nis werden verplaatst. De verlichting werd aangepast en twaalf stoelen met verzwaarde voet werden geplaatst. Allemaal met de bedoeling een plek met een eigen sfeer te creëren voor de leden en de andere gebruikers van het RLK. In sommige perioden blijft het echter moeilijk om door de te grote toestroom van studenten de ruimte en de stoelen vrij te houden.
Er werd in de houten nis een nieuwe kast ingericht met literatuur door Rotterdamse schrijvers.

Het nieuw ingerichte leeskabinet

Nieuw: de collectie Literair Rotterdam

De eerstelijns dienstverlening via de informatiebalie door de UB, die in januari van start ging, verliep geleidelijk beter. Daardoor kon in september de ingeroosterde assistentie door medewerkers van het RLK worden opgeheven – de medewerkers blijven overigens wel altijd bereikbaar en inzetbaar, wanneer gewenst. De uren van de medewerkers kunnen zo aanmerkelijk flexibeler worden ingezet.
Sinds februari was er in de houten nis op woensdagochtend en vrijdagmiddag minimaal één medewerker aanwezig om leden bij te staan of gewoon een praatje te maken. Van deze voorziening, die steeds in de nieuwsbrief werd gecommuniceerd, is echter nauwelijks gericht gebruik gemaakt door de leden.
In het kader van het meer op elkaar afstemmen van de praktijk bij de UB en het RLK, was er een aantal aanpassingen in de dienstverlening, zoals m.b.t. uitleenprocedures en boetes. Gebruikers van buiten de EUR worden vanaf medio oktober automatisch lid van het RLK. De inschrijfprocedure werd geharmoniseerd en er is een gezamenlijke lenerspas ontwikkeld, die in 2020 in gebruik zal worden genomen. Vanaf september kunnen individuele leden tien boeken lenen, huisgenootleden twintig. Telefonisch contact verloopt nu via de zgn. virtuele balie van de UB.
Het RLK doet vanaf januari mee met het Interbibliothecair Leenverkeer – niet alleen kunnen leden boeken uit andere bibliotheken lenen of scans bestellen (tegen betaling!), maar onze collectie kan ook door gebruikers van andere bibliotheken worden geleend. Daarvan werd direct al goed gebruik gemaakt: er werden in totaal 294 boeken geleend uit de RLK-collectie.

Vitrinepresentaties
Het RLK richtte vier presentaties in uit de eigen collectie. Na de geografische en reisboeken uit de collectie van Elie van Rijckevorsel, stelden we een vitrinepresentaties samen met omslagen van *The New Yorker*, gevolgd door *Verborgen schatten uit het RLK*. Deze laatste presentatie sloot aan bij de jaarlezing die de bibliothecaris hield bij de jaarvergadering. Eind november volgde een presentatie van publicaties met betrekking tot vrouwenemancipatie, met het accent op de herdenking van 100 jaar vrouwenkiesrecht.

Vitrinepresentatie omslagen The New Yorker

Vitrinepresentatie Women's suffrage in the Netherlands, 1919-2019

Uitleen
Het aantal uitleningen bedroeg in 2019: 10.062, exclusief verlengingen. Dat betekent een lichte daling t.o.v. 2018, toen er 11.026 publicaties werden geleend. In 2017 ging het om 10.687 uitleningen.
Het overgrote deel werd geleend via de Self Service Library (SSL): 8.679.
Uit de kleine, bij het ISS Den Haag geplaatste wisselcollectie, werden 20 boeken geleend.
Het aandeel van de leden in het aantal uitleningen is 50%, dat van de academische gemeenschap 47%. Vorig jaar waren de percentages 51 versus 48%. Sinds januari kunnen ook boeken uit de collectie worden geleend door anderen, via het zogenaamde interbibliothecair leenverkeer (IBL). In totaal werden 294 boeken uitgeleend, een kleine 3% van het totale aantal uitleningen. Zie bijlage 3.
Samenvattend kunnen we constateren dat, na de aanzienlijke stijging van het aantal uitleningen aan studenten en medewerkers van de EUR in 2018, de verhoudingen zich hebben gestabiliseerd.

Leengedrag leden versus EUR
De uitleencijfers naar genre laten deels een verschillend leengedrag zien tussen leden en studenten en medewerkers van de universiteit.
Uit de open opstelling werden in totaal 7.222 boeken geleend, uit het magazijn 2.840.
Studenten en medewerkers van de EUR lenen naar verhouding veel uit het magazijn (1.875 van 2.840 magazijnuitleningen), leden lenen het meeste uit de open opstelling. Aanvragen via het IBL betreffen ook voor het overgrote deel boeken uit het magazijn (176 van totaal 294).
Nederlandstalige romans en biografieën zijn verreweg het populairst bij de leden (1.506 van 1.997 en 470 van 625).
Het gebruik van de deelcollectie Grenzeloos Lezen (Reading without borders), primair gericht op buitenlandse studenten en medewerkers, voldoet inderdaad aan de bedoeling: van de 460 uitleningen gingen er 226 naar studenten en 95 naar medewerkers (naar leden: 126).

4. Lezingen en activiteiten

We hebben een actief jaar achter de rug met maar liefst 13 lezingen en andere activiteiten. Zie bijlage 4. De activiteiten werden bezocht door ruim 1.000 bezoekers, merendeels leden. Hoogtepunten waren de avonden met Manon Uphoff en Oek de Jong en de avond rond Cees Nooteboom, die we samen met Boek & Meester in Arminius organiseerden.

Berrie Vugts interviewt Oek de Jong, 17 oktober 2019

Roman Koot houdt jaarlezing Verborgen schatten uit het Leeskabinet, 22 mei 2019

Manon Uphoff, 21 september 2019

De tweede editie van de boekenmarkt, waarop doubletten werden aangeboden, was een succes, met een opbrengst die die van 2018 evenaarde, € 1350. De helft van de opbrengst was bestemd voor de UAF, de stichting voor vluchteling-studenten.

In juni werd de eerste editie van de RLK-leesclub gehouden. Ongeveer tien deelnemers bespraken onder leiding van Berrie Vugts de roman *Serotonine* van Michel Houellebecq. In november werd op dezelfde wijze het boek *Langzame man* van J.M. Coetzee besproken.

Leden kregen korting bij activiteiten van Poetry International en van Boek & Meester en op een abonnement van het poëzietijdschrift *Awater*.

Er vonden verschillende ontvangsten en rondleidingen plaats, onder meer voor gasten uit Berlijn en Griekenland. In november bezochten de medewerkers en het bestuur van het Damesleesmuseum uit Den Haag het Leeskabinet. Het leeskabinet was in september de locatie voor de officiële opening door rector Rutger Engels van de nieuwe UB-collectie *Patiëntervaringsverhalen*. De bibliothecaris hield een lezing over de verborgen (Rotterdamse) schatten in het RLK, voor leden van het Historisch Genootschap De Maze. Zij kregen tevens gelegenheid om een aantal bijzondere boeken uit de collectie in te zien.

Opening UB-collectie 'Patiëntervaringsverhalen' door rector Rutger Engels, 18 september 2019

De dames van het Damesleesmuseum uit Den Haag op bezoek, 21 november 2019

5. Leden, communicatie en PR

Leden

Het aantal leden bedroeg op 31 december 2019: 1.172, één minder dan in 2018. We schreven 72 nieuwe leden in, 73 lidmaatschappen werden beëindigd wegens overlijden, verhuizing, verslechterde gezondheid of een andere reden.
Vanaf september 2019 worden gebruikers van buiten, die van de UB en/of het RLK gebruik willen maken, lid van het RLK. Deze groep groeide met 20 leden tot 177. Van de nieuwe leden van wie we de leeftijd weten, was 33% geboren na 1980, tegen 29% voor 1960. De traditionele decemberactie leverde 15 nieuwe leden op. Zie Bijlage 5 voor meer details.

Ledenvergadering

Op 22 mei werd de algemene ledenvergadering gehouden. Het jaarverslag en de jaarrekening 2018 werden goedgekeurd, en de nieuwe beleidsnota werd aangenomen. Aansluitend hield bibliothecaris Roman Koot een lezing met veel plaatjes over de *Verborgen schatten van het Leeskabinet*.

Communicatie

Er werden zeven nieuwsbrieven verspreid. De opzet van de nieuwsbrieven bleef ongewijzigd. Behalve informatie over de lezingen en praktische mededelingen, werd steeds aandacht gegeven aan een of meer nieuwe boeken, die in een bredere context werden geplaatst, werd er steeds een bijzonder boek of tijdschrift uit de collectie belicht ('Uitgelicht') en werd er een beknopte Rotterdamse culturele agenda opgenomen. We ontvingen veel positieve reacties op de nieuwsbrief. Eind 2019 werd de nieuwsbrief naar 984 mailadressen gestuurd, waaronder ca. 750 leden (in 2018: 800, waarvan 700 leden).
Alle verspreide nieuwsbrieven zijn terug te lezen via de website (https://www.eur.nl/campus/rotterdamsch-leeskabinet/nieuwsbrief). Datzelfde geldt voor de aanwinstenlijsten, die via een digitale lijst met onderwerpscategorieën direct doorlinken naar de bibliotheekcatalogus (https://www.eur.nl/campus/rotterdamsch-leeskabinet/collectie/aanwinsten).
De website werd uiteraard actueel gehouden en via sociale media (Facebook, Twitter en Instagram) traden we naar buiten. Het aantal vrienden ('pagina vind-ik-leuk') op Facebook steeg tot 274, het bereik van afzonderlijke meldingen was mede door delen van berichten aanmerkelijk groter.
In het laatste kwartaal van het jaar nam het RLK-boekenleggers in gebruik, in twee varianten: een algemene (tweetalig Nederlands-Engels) en een Engelstalige ter promotie van de collectie Grenzeloos Lezen (Reading without borders, in twee versies). Daarnaast werden twee banieren gemaakt, die bij lezingen en andere activiteiten in een oogopslag laten zien wie de organiserende partij is.
We gingen een samenwerking aan met *Twijfel*, het periodiek van de studenten van de faculteit Filosofie. Regelmatig zullen er boeken uit de collectie van het RLK worden besproken ('Twijfel x RLK'), vergezeld van een door ons verzorgde advertentie voor het RLK. In het novembernummer verschenen de eerste bespreking en advertentie.

Rotterdamsch Leeskabinet

Nieuwsbrief november/december 2019

In deze laatste nieuwsbrief van het kalenderjaar allereerst aandacht voor onze aankomende evenementen met Cees Nooteboom in Arminius en met Herman Koch in Donner.

Nieuws over onze recent ingerichte vitrinetentoonstelling die het vrouwenkiesrecht belicht en over twee mooie schenkingen aan het Leeskabinet.

We bespreken een bijzondere roman van Hermann Broch en kijken in Uitgelicht naar een satirische publicatie over de totstandkoming van het vrouwenkiesrecht in Nederland. Ook zetten we de leukste evenementen van Rotterdam weer voor u op een rij.

Screenshot van de laatste Nieuwsbrief van 2019

Advertentie in Twijfel*, november 2019*

6. Rotterdam Boekenstad

Een van de kernpunten in de beleidsnota is het versterken van de positie van het RLK in de stad Rotterdam. Dat doen we enerzijds door via lezingen – in samenwerking met derden en op locaties in de stad - de kring van leden en belangstellenden te vergroten. Wat betreft de collectie zien we de mogelijkheid een groter publiek te interesseren voor met name de erfgoedcollectie. Om die doelstelling te realiseren is een krachtenbundeling met collega-instellingen mogelijk een perspectiefrijke aanpak.
In samenwerking met boekhistoricus Alex Alsemgeest is een voorstel geschreven voor een project met de werktitel *Rotterdam Boekenstad*. Kern hiervan is om te komen tot een boeken-erfgoedcoalitie op structurele basis en tevens om een gezamenlijke presentatie te realiseren bij het internationale IFLA congres, dat in augustus 2021 in Rotterdam wordt gehouden (zie: https://informatieprofessional.nl/2019/08/ifla-congres-komt-in-2021-naar-rotterdam/). Er zijn gesprekken gevoerd met Matthijs van Otegem (UB), Theo Kemperman (Bibliotheek Rotterdam), Jantje Steenhuis (Stadsarchief), Erik van Boxtel (bibliotheek Museum Boijmans Van Beuningen) en Ron Brand (Maritiem Museum Rotterdam). Uitbreiding van de kring met het Nederlands Fotomuseum en het Nieuwe Instituut (beide met rijke bibliotheken) moet overwogen worden. In 2020 wordt een concreet plan uitgewerkt om tot een grotere zichtbaarheid van de gezamenlijke bibliotheekcollecties te komen.

Foto © Ronald Tilleman

7. Hoofdcommissie

De Hoofdcommissie bleef in samenstelling gelijk in 2019 (zie bijlage 1). Kees van Paridon neemt geleidelijk de taken als secretaris over van Johannes de Muinck Keizer. Hen Vrolijk en Johannes de Muinck Keizer kregen door burgemeester Ahmed Aboutaleb de Koninklijke onderscheiding Ridder in de Orde van Oranje-Nassau opgespeld. Beide bestuursleden hebben zich voor elkaar ingespannen om de onderscheiding mogelijk te maken, uiteraard zonder dat de ander daarvan op de hoogte was. Bas Kwakman kreeg bij zijn afscheid als directeur van Poetry International de Cultuurpenning 2019 van de gemeente Rotterdam.

De Hoofdcommissie kwam enkele malen bijeen, vooral om over de beleidsnota en over de organisatieverandering in de UB te spreken.

8. Personeel

Totdat de organisatieverandering die 1 september 2019 inging, was het RLK-team uitgebreid met de medewerkers voor het Programma Academisch Erfgoed. Dat betrof Cora Boele en vanaf januari Jeanine Tieleman, beiden in de rol van projectleider. De nieuwe organisatie had tot gevolg dat het RLK en Academisch erfgoed afzonderlijke onderdelen werden binnen de nieuwe afdeling Collecties, beide wel onder aansturing van Roman Koot, die de functie van bibliothecaris RLK ging combineren met die van Conservator Erfgoed. Elsa Valente werd teamleider van het nieuwe team Registratie, waarbinnen ook alle werkzaamheden betreffende de ontsluiting van de RLK-collectie worden uitgevoerd. Arie Kers werd voor dat deel van zijn werkzaamheden (50%) lid van dit team. Per januari 2019 was afscheid genomen van Jeannette Ruytenberg-Paul, die het team van de frontdesk ging versterken.

9. Financiën

In bijlage 6 is de staat van baten en lasten over 2019 opgenomen. Een uitgebreide jaarrekening is op verzoek digitaal beschikbaar. Het negatieve saldo over 2019 bedroeg € 11.444, hetgeen beduidend minder is dan de € 17.011 over 2018.

De gewone exploitatiekosten laten geen sterke afwijking zien van het normale jaarlijkse niveau. De uitgaven aan boeken en tijdschriften bleven min of meer gelijk, evenals de algemene kosten, incluis lezingen. De baten kwamen gunstiger uit, met name de financiële uitkomsten waren beter. Na afboeking van negatieve saldo en het opheffen van de negatieve reserve exploitatievoorziening t.l.v. de reserve koersverschillen bedraagt deze € 105.699, naast een kapitaal ad € 250.000.

Per saldo hebben de beleggingen over 2019 met bijna 2% nog positief gerendeerd, resulterend in een eindsaldo, incluis liquiditeiten, van € 401/m. Het netto resultaat over het eerste halfjaar van 2020 bedroeg – 4%, hetgeen gezien covid-19 niet tegenvalt.

Bijlage 1 : Hoofdcommissie, commissarissen, kascommissie en personeel

Hoofdcommissie
Mr. H.E.M. Vrolijk, voorzitter
Prof. dr. C.W.A.M. van Paridon, secretaris (vanaf 1 september)
Mr. J. de Muinck Keizer, penningmeester en secretaris (tot 1 september)
Dr. T.R. Barnard
Mevr. mr. E.W. van Blommestein
Dhr. B. Kwakman
Mevr. dr. C.B.M. Thoen

Commissarissen
Prof. dr. E.H. Cossee
Mevr. drs. A.M.L.R. Djajasoebrata
Drs. J.H. van Dorp
Mevr. mr. A. Dupain
Mevr. mr. E.M. van der Dussen
Mr. J.J.H. Gerritzen
Mevr. M. Heiden
Mevr. dr. H.J.C. van Herwaarden-Rijlaarsdam
J.D. Hillen
Mr. M. Hooykaas
Mevr. mr. H.C. ter Kuile-van der Hoeven
Prof. dr. W.M. Lammerts van Bueren
Mevr. D.X. Lansdaal-Schuit
Mevr. drs. J. de Man
Dr. R.L. Schuursma
Dr. P.E.L.J. Soetaert
Dr. J. Spoelder
Mr. G.C. van den Steenhoven

Kascommissie
Mevr. Mr. M. Gerritzen
Drs. A.B. Westra

Personeel
Drs. R.H.J. (Roman) Koot, bibliothecaris
M.A.R. (Anette) Barreto-Rodrigues Pereira
A. (Arie) Kers
Drs. E. (Elsbeth) van der Ploeg
Drs. E.M. (Elsa) Valente
Dr. A.J. (Berrie) Vugts
Dr. T. (Tela) Pamir (vrijwilliger)
M.A. (Margriet) van Duin-Zijlstra (vrijwilliger)

Bijlage 2: Verdeling boekaanschaf (in banden en procenten)

Verdeling boekaanschaf	*2017*	*2018*	*2019*
Geschiedenis	14	15	13
Wijsbegeerte en theologie	7	3,5	5
Kunst en kunstgeschiedenis	11	14,5	10
Taal en letterkunde	53	51	57
(incl. literatuurgeschiedenis)	(10)	(9)	(11)
Sociale wetenschappen/maatschappij	9	6	7
Overige vakgebieden	6	10	8
	100%	100%	100%
Aanwinsten (aankoop)			*1.191*
Aanwinsten (nieuwe geschenken)			*539*
Aanwinsten totaal	*1.728*	*2.150*	*1.730*

Bijlage 3: Aantal uitleningen 2019 per categorie (aantallen en percentages)

Type lener	*Aantal uitleningen*		*Percentage uitleningen*		*Unieke leners*	*Aantal items per lener*
RLK Member	1.866		19%		159	11,7
RLK Member Plus	3.120		31%		162	19,3
RLK Members totaal		4.986		50%		
EUR medewerkers	1.892		19%		309	6,1
EUR studenten	2.820		28%		901	3.1
EUR totaal		4.712		47%		
Externe leden (andere universiteiten)	70		0%		20	3,5
Interbibliothecair leenverkeer	294		3%			
Totaal	10.062		100%		1.551	6,5

Bijlage 4: Lezingen, interviews en andere activiteiten 2019

- 17 januari Koo van der Wal, n.a.v. *Op zoek naar de ziel van Europa, een cultuurfilosofische verkenning.* Senaatszaal, 86 bezoekers.
- 5 februari *Een avond boordevol poëzie*: Myrte Leffring, Tsead Bruinja (dichter des vaderlands), Jan Baeke (Poetry International), verstripte Tom Lanoye (beeld), Berrie Vugts interviewt Thomas Heerma van Vos (over hiphop en poëzie). In samenwerking met Myrte Leffring (poëzietijdschrift *Awater*), KINO, ca. 55 bezoekers.
- 20 februari Kees Schuyt, n.a.v. het verschijnen van *R.P. Cleveringa. Recht, onrecht en de vlam der gerechtigheid*, zijn biografie van Cleveringa en diens relatie tot Piet Sanders. In samenwerking met de Erasmus School of Law (ESL), Senaatszaal, ca. 100 bezoekers.
- 14 maart Auke Hulst, naar aanleiding van zijn portret van Richard Nixon *Zoeklicht op het gazon*, interview door Berrie Vugts. Senaatszaal, 53 bezoekers. Journalist Willem Pekelder [foutief in artikel als Wim Boevink] deed verslag in dagblad *Trouw*, 16 maart 2019.
- 22 mei Roman Koot, *Verborgen schatten van het Leeskabinet*, lezing bij de algemene ledenvergadering. Senaatszaal, ca. 50 bezoekers.
- 27 juni Gerdien Verschoor, Over *Het meisje en de geleerde. Kroniek van twee verloren gewaande Rembrandts*. Senaatszaal, ca. 55 bezoekers.
- 21 september Manon Uphoff, Over *Vallen is als vliegen*, interview door Maria Heiden. Senaatszaal, ca, 80 bezoekers.
- 1 oktober Carolien Roelants, Over *Dwars door het Midden-Oosten*. In samenwerking met boekhandel Amesz, Senaatszaal, 108 bezoekers.
- 17 oktober Oek de Jong, Over *Zwarte schuur*, interview door Berrie Vugts. Senaatszaal, 98 bezoekers.
- 31 oktober Prof.dr. Wiep van Bunge, Over Erasmus in de jaren 1530-1531, naar aanleiding van het verschijnen van deel 17 van de correspondentie. In samenwerking met uitgeverij Ad. Donker, Senaatszaal, 65 bezoekers.
- 6 november Toneelgroep Ausdauer Muziek + Theater speelt *Die Mauer*, toneelstuk naar tekst en regie van Paul Feld, met nabeschouwing door Eva Cukier. In samenwerking met en bij het Goethe Institut, ca. 100 bezoekers, waarvan naar schatting 40 leden.
- 27 en 28 november Boekenmarkt, Luchtbrug UB.
- 9 december Cees Nooteboom, over zijn reisverhalen (met name Venetië en Japan), interview door Ernest van der Kwast. In samenwerking met Boek & Meester, in Arminius, totaal ca. 250 bezoekers, waarvan naar schatting 125 leden.

Bijlage 5: Aantal leden

Aantal leden (per 31-12-2019)	*2017*	*2018*	*2019*
Individuele leden	336	325	315
Huisgenoten-leden	584	562	554
Overigen	68	57	50
Kennismakingslidmaatschappen	74	72	76
Externe leden via UB	131	157	177
Totaal	*1.193*	*1.173*	*1.172*

Bijlage 6: Staat van baten en lasten

	2017	*2018*	*2019*
Lasten			
Boeken en periodieken (2019 boeken: 26.629 / periodieken: 10.081)	36.002	37.049	36.710
Algemene kosten (incl. lezingen en bestuurskosten)	15.225	11.837	10.571
Totaal lasten	*51.227*	*48.886*	*47.281*
Baten			
Contributies	24.949	23.268	23.329
Donaties	500	-	
Interest bank/giro	201	62	123
Dividend	5.871	6.425	4.415
Interest obligaties	2.473	1.405	3.149
Winst/verlies verkoop effecten	- 493	-	3.955
Overige inkomsten	87	715	866
Totaal baten	*34.588*	*31.875*	*35.837*
Negatief saldo	*17.639*	*17.011*	*11.444*

Bijlage 7: Lijst van schenkers

Personen:
Mevr. drs. E.M. de Almeida Valente, mevr. S. van Berkel, dr. E. Braches, P.M. Bosma, mr. C.P. Briët, dr. J. à Campo, drs. J.H. van Dorp, mevr. M.A. van Duin-Zijlstra, E. van Herwijnen, dr. P. van Huisstede, dr. A.H. Huussen, S. Jacobs, H. Koetsveld, mevr. dr. E. Koolhaas-Grosfeld, drs. R.H.J. Koot, mr. P. Milders, mr. J. de Muinck Keizer, K. Plaisier, T. van der Pluijm, K. van der Ree, A. Schipper, J. van Soest, dr. P.E.L.J. Soetaert, dr. H.J. Visscher, drs. B. Woelderink.

Instellingen en bedrijven (voor zover niet anders vermeld: te Rotterdam):
Adeneilander, Aalborg University (Denemarken), Boekhandel Donner, CBK (Centrum Beeldende Kunst), Het Damesleesmuseum (Den Haag), Erasmusstichting, Erasmus Universiteit Rotterdam, Frishert Ceac Creaties, Museum Boijmans van Beuningen, National Library of Belarus (Belarus), Nietzsche's Brolly (Canada), Rijksuniversiteit Groningen, Faculty of Science and Engineering, Stad en Bedrijf: historisch onderzoeksbureau, Stichting Volkskracht, SUHK (Stichting Universitair Historisch Kabinet EUR), Uitgeverij Ad. Donker, Universiteitsbibliotheek van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Vereniging de Terebinth (Den Haag).